

AI i Lykkeland?

EVERYs forslag til hvordan Norge setter seg i førerretet for kunstig intelligens

Digitaliseringen av verdenssamfunnet stormer frem og selv om Norge kommer sent med en egentlig strategi for kunstig intelligens (Artificial Intelligence, AI) har vi alle forutsetninger for å lykkes. Hvis smart bruk av data er nøkkelen til suksess, står vi overfor et like viktig strategisk veivalg som våre politiske ledere tok for 50 år siden for å sikre ansvarlig forvaltning av norsk oljerikdom. Den store forskjellen her er at det ikke er eierskap til selve råvaren som er unik men evnen til å bruke den på en ansvarlig, bærekraftig og verdiskapende måte.

Maskinlæring og AI vinner stadig større innpass i utvikling av digitale løsninger innen arbeidsliv, hverdagsliv og samfunnsliv, noe vi som et av Nordens største teknologi-, IT og rådgivningsselskaper merker veldig tydelig.

I EVERY jobber vi hver dag med å sette opp fremtidsrettede, digitale løsninger for nordiske bedrifter og organisasjoner. Løsninger som i mange tilfeller inneholder elementer av maskinlæring og kunstig intelligens. Vårt virke og vår kompetanse forplikter oss til å bistå samfunnet med å ruste seg til fremtiden, og dermed også til å gi innspill til digitaliseringsministerens arbeid med å utvikle en nasjonal strategi for kunstig intelligens.

Dagens utgangspunkt

Våre innspill bygger på en generell betraktning om viktigheten av AI nå og i fremtiden, det norske samfunns unike situasjon i forhold til bra dataregistre, og vår velutbygde infrastruktur for data innen samfunnskritiske områder som helse, finans og offentlige tjenester. EVERYs bidrag bygger også på betraktningen om at Norge må lage vår egen AI-strategi basert på våre unike fordeler, men stå sammen med resten av Norden for å være en ansvarlig motvekt mot bruk av ny teknologi for økt kontroll og ubegrenset kommersialisering. Det handler om å finne den nordiske modellen for ansvarlig og verdiskapende bruk av AI og avansert datahåndtering.

Digitaliseringsministeren bør legge til rette for en ny, nasjonal AI-strategi som **inspirerer, motiverer** og **viser** hvordan både stat og næringsliv kan skape bedre løsninger til gagn for både innbyggere, næringsliv og samfunn.

Fra vårt ståsted er en av de største utfordringene for etableringen av en felles, nasjonal AI strategi en generell mangel på oppmerksomhet, tillit og aksept av kunstig intelligens i det norske samfunnet og blant norske brukere, bedrifter, organisasjoner og samfunnet i all alminnelighet. Helt grunnleggende ser vi derfor at det må gjøres en innledende innsats på følgende områder:

1. Sette tydelige mål og ambisjoner for Norges satsning på AI, og bruken av nettopp kunstig intelligens innen viktige næringer som helse, olje og gass, landbruk og strømproduksjon.

2. Aktivt informere og iverksette utdannelses- og læringsforløp innen kunstig intelligens på alle nivåer i det norske utdannelses- og skolesystem, for dermed å skape interesse, viten og aksept av AI i det norske samfunnet.

Disse stegene er en forutsetning for å kunne skape en helhetlig AI strategi som kan fungere som katalysator for Norges nærings- og samfunnsliv, og som førnevnte aktører kan ta i bruk.

Våre innspill og forslag til prioriteringer

Følgende innspill til Norges fremtidige AI strategi hviler på fire ting;

1. Sikker og ansvarlig forvaltning av data
2. Muliggjørende lovverk
3. Incitamenter til investering
4. Et økosystem for innovasjon og inspirasjon.

Digitaliseringsministeren må:

INSPIRERE

- Definere, etablere og formidle et felles målbilde for Norges innsats innen AI.
 - Tydeliggjøre Als bidrag til å løse noen av utfordringen knyttet til FNs bærekraftsmål relatert til Norges viktigste næringer.
 - Sikre en entydig, klar kommunikasjon og forankring av dette målbildet i det norske samfunn og næringsliv. Formålet med dette er å inspirere til samme type visjoner og sektorspesifikke veikart som i arbeidet med Regjeringens strategi for Grønn Konkurranseskraft.
- Investere tilstrekkelige midler og innsats i oppbyggingen av datakvalitet og helhetlig tilgang til offentlige kilder på tvers av registre og forvaltningsnivåer.
 - Norge har et nasjonalt konkurransefortrinn i de registrene vi har bygget opp gjennom årene som nasjon. Samspill av disse dataene for analyseformål, deling og gjenbruk er nøkkelen for å ta en sterk posisjon i verden innenfor AI.
 - Først når vi har offentlige registre og datasett som snakker sammen og er konsistente, kan vi høste gevinstene av AI og analyse.

INSPIRERE/MOTIVERE

- Sikre relevant lovverk og mulighet for at individet i større grad får et reelt eierskap til sine egne data, slik at det sikres at det er individer som eier dataene og at disse benyttes på en sikker og trygg måte fremover. Et individ bør kunne gi, trekke og spesifisere i hvilken utstrekking vedkommende sine data skal benyttes i offentlige prosesser og utveksles med kommersielle aktører.
 - En samtykkeløsning som setter individet i faktisk kontroll av egne data vil gjøre det mulig å drive AI både etisk, med mindre innsats, og på direkte initiativ fra individet. Initiativet vil være en sær-nordisk tilnærming til AI, som vil bygge oppunder velferdssamfunnets kjerneverdier.
 - Regulering gjennom den Norske modellen for trepartssamarbeid som sikrer etisk forsvarlig bruk av AI er med på å skape mer forutsigbarhet for virksomheters investeringer i AI og dermed øke aksepten av AI i næringslivet. Sikringen og forvaltningen av data er forutsetningsskapende for at Norge kan ta en lederrolle innen bruken av kunstig intelligens – uansett industri og sektor.
 - Utvikling av et enhetlig lovverk som tilgjengeliggjør, men anonymiserer hvor det er hensiktsmessig, alle data som kan anses som relevante for å sikre lik tilgang, samt

utjevner forutsetninger for å kunne bidra til utvikling, forskning og kommersialisering av AI-løsninger.

MOTIVERE

- Øke norske teknologiselskapers mulighet til å investere i kompetanseutvikling på «norsk sokkel», herunder skape incitament og mulighet for samhandling mellom offentlige og private bedrifter, industrier og sektorer.
 - Bidra til opprettelsen av et nordisk/europeisk AI «økosystem» som kan fungere som en innovasjons-hub for alle involverte nasjoner, hvor Norge kan bidra som «Subject Matter Expert» innen områder som helse, finans og prosessindustri.
 - Skape et regelverk som tilgodeser AI investeringer som løser samfunnsutfordringer og/eller har gode forutsetninger for eksport, gjennom for eksempel skattelettelser og økonomiske insentiver.
 - Tildele øremerkede midler til offentlige etater. Disse midlene skal benyttes til automatisering, økt innsikt og bedre innbyggertjenester. Investeringene skal resultere i løsninger som tar kunstig intelligens i bruk som en egen eksportnæring for private aktører i Norge.
 - Et sterkt fundament for oppbygging av kompetanse og løsninger knyttet til AI sikrer både nasjonale konkurransefordeler og en raskere utrulling av løsninger til gagn for både innbyggere, samfunn og næringsliv.

WISE

- Bygg et reelt modellsamfunn som i praksis viser hvordan AI innlemmes i våre liv inn i fremtiden – the Nordic way.
 - Skap et utstillingsvindu for verdens befolkning for «the Nordic way» som er annerledes enn andre tilsvarende initiativ i ulike deler av verden.
 - Velg et geografisk område med «alle» elementer til et fremtidssamfunn som etableres som et nasjonalt/nordisk innovasjonsprosjekt med langsiktig perspektiv.
 - Inviter befolkningen til å ta del i prosjektet og bygg/tilpass modellsamfunnet med endringer i teknologimuligheter.

Samlede innspill fra EVERY, gjennom;

Daniel Nordstad Grönquist

EVP Group Strategy